

Ogroženost zaradi potresov in ukrepi za ravnanje

Avtor:
Marko Ferlež

Številni nedavni potresi po svetu in v naši bližnji okolici so nas s tragičnimi žrtvami in ogromno ekonomsko škodo ponovno opomnili na našo ranljivost in obenem pozvali k čim večjem samozaščitnem ravnanju.

Nedavni potres na Hrvaškem, ki smo ga čutili v večjem delu Slovenije, je bil eden od takih opomnikov. Tudi Slovenija namreč leži na aktivnem seizmičnem področju s srednjo stopnjo potresne nevarnosti in se v njej lahko pojavijo močni potresi.

Vsej moderni tehnologiji navkljub napovedovanje potresov še naprej ostaja popolna neznanka. Strokovnjaki so sicer določili potresno bolj in manj varna območja na svetu, kdaj pa se bo zatreslo in predvsem v kakšni meri, pa je povsem prepuščeno odločitvi matere narave.

POTRESNO AKTIVNA DRŽAVA

Na Agenciji Republike Slovenije za okolje pojasnjujejo, da sodobna znanost nima in gotovo še dolgo ne bo imela orodij, s katerimi bi lahko določila kraj, velikost in čas nastanka potresa z natančnostjo, ki bi imela praktičen pomen. Vsaka, tudi majhna napaka pri napovedi katerega koli od teh treh elementov bi imela zelo slabe, lahko tudi katastrofalne posledice.

Potresna nevarnost se oceni s pomočjo podatkov o preteklih potresih in geoloških značilnostih ozemlja. Na osnovi tega so pripravljene karte potresne nevarnosti, iz katerih je razvidno, da je celotno področje Slovenije na potresno nevarnem območju, vendar so nekateri deli vseeno bolj potresno varni kot drugi. Omenjene karte so sicer pomemben pokazatelj tega, kaj lahko pričakujemo, a je iz njih mogoče razbrati le, kako močne potrese in kakšne učinke lahko na nekem območju pričakujemo, ne pa tega, kdaj bo do tako močnega potresa prišlo.

Mnoge preseneti podatek, da Slovenijo letno strese po več stokrat, a je večina potresov tako blagih, da jih k sreči zaznajo le naprave. Velika količina majhnih potresov je tudi dokaz, da šibko tresenje tal ne napoveduje hujšega potresa.

Ustrezna gradnja je edini način za preprečitev večje škode, primerna in navadno hipna odločitev ob tresenju tal pa je tista, ki lahko odloča med življenjem in smrtjo oziroma resnimi posledicami.

KLJUČNA HITRA IN USTREZNA ODLOČITEV

Slovenija po oceni strokovnjakov velja za eno potresno bolj aktivnih območij. Ljubljana in severozahodni del Slovenija oziroma Ljubljanska regija, Krško z okolico ter posoško območje veljajo za potresno najbolj ogrožene predele. Hujši potres bi po nekaterih ocenah povzročil več milijard evrov gmotne škode in terjal več sto smrtnih žrtev. Po javno dostopnih podatkih skoraj 34 odstotkov prebivalcev Slovenije živi na območjih, kjer obstaja nevarnost močnih rušilnih potresov. To pomeni, da na objektih nastane večja škoda, posledično pa je to nevarno za ljudi.

Zaradi slabe gradnje v preteklosti je resno ogroženih nekje med 20.000 in 56.000 objektov. Da bi ustrezno ukrepali in s tem zavarovali sebe in druge, je ZVD izdal priporočila in plakat, kako ukrepati ob potresu.

Upoštevati osnovno pravilo, da je treba ostati miren, prekiniti dejavnosti, hitro presoditi razmere in ustrezno ukrepati, je mogoče le, če se o tem predhodno poučimo in smo na to pripravljeni.

Vsi si želimo, da prikazanega in zapisanega na plakatu ne bi nikoli uporabili v praksi, vendar pa je še kako pomembno, da smo na nevarne življenjske situacije ustrezno pripravljeni in se lahko nanje ustrezno odzovemo.

OB POTRESU

Kako ukrepati?

Ostanite mirni, prekinite dejavnosti, hitro presodite razmere in ustrezno ukrepite.

MED POTRESOM

ZAŠČITITE GLAVO IN POIŠČITE VARNO ZAVETJE

pod masivno mizo, klopjo, med podbojem vrat v nosilni steni ali v kotu ob notranjih stenah.

OSTANITE V PROSTORU,
V KATEREM SE NAHAJATE,
oddaljite se od oken in drugih steklenih površin, pohištva in luči.

POČAKAJTE, DA NEVARNOST MINE

NE UPORABLJAJTE DVIGALA ALI STOPNIC IN NE SKAČITE SKOZI OKNA!

Če ste med potresom v dvigalu in se to ne ustavi samodejno, takoj pritisnite tipko naslednjega nadstropja oziroma tipke vseh nadstropij.

OSTANITE MIRNI, NE PRERIVAJTE SE!

Če med potresom sedite, do konca tresenja ostanite na svojem sedežu in si zaščitite glavo.

NA INVALIDSKEM VOZIČKU

Umaknite se na varno mesto, zablokirajte kolesa in si zaščitite glavo.

PO POTRESU

KO NEVARNOST MINE:

- Če je stavba poškodovana, izklopite vse plinske in električne naprave ter vire gretja, katerih delovanje bi lahko povzročilo požar ali eksplozijo. Zaprite glavni ventil plinovodne napeljave in vodovodnega omrežja stavbe ter izklopite glavno stikalo električnega omrežja.
- Če zagori, poskušajte pogasiti ogenj in pri tem uporabite ročne gasilne aparate, ki so na hodnikih stavb, sicer pokličite številko za klic v sili 112.
- Ponudite pomoč.
- Zapustite stavbo po evakuacijski poti.
- Če je kdo pogrešan oz. ujet v objektu, to javite na številko za klic v sili.

ČE STE UJETI V RUŠEVINAH:

- Ostanite mirni, skušajte ugotoviti, od kod prihaja zrak.
- Če se praši, uporabite priročno zaščitno sredstvo (robec, krpo, del oblačila) in si z njim prekrijte usta in nos.
- Če niste poškodovani, skušajte odstranjevati ruševine v smeri, iz katere prihajata zrak in svetloba, pri tem varčujte s svojimi močmi.
- Če ruševin ne morete odstraniti in ste poškodovani, se ne premikajte, da ne boste dvigovali prahu. V enakomernih presledkih udarjajte s predmetom po kovinski napeljavi ali zidu, če pa zaslišite človeške glasove, kličite na pomoč.
- Če imate pri sebi mobilni telefon, ga uporabite, čeprav ni nujno, iz katere telefonska omrežja delovala. Najdlje običajno deluje pošiljanje SMS sporočil – o vaši lokaciji in stanju z SMS sporočilom obvestite telefonsko številko 112.